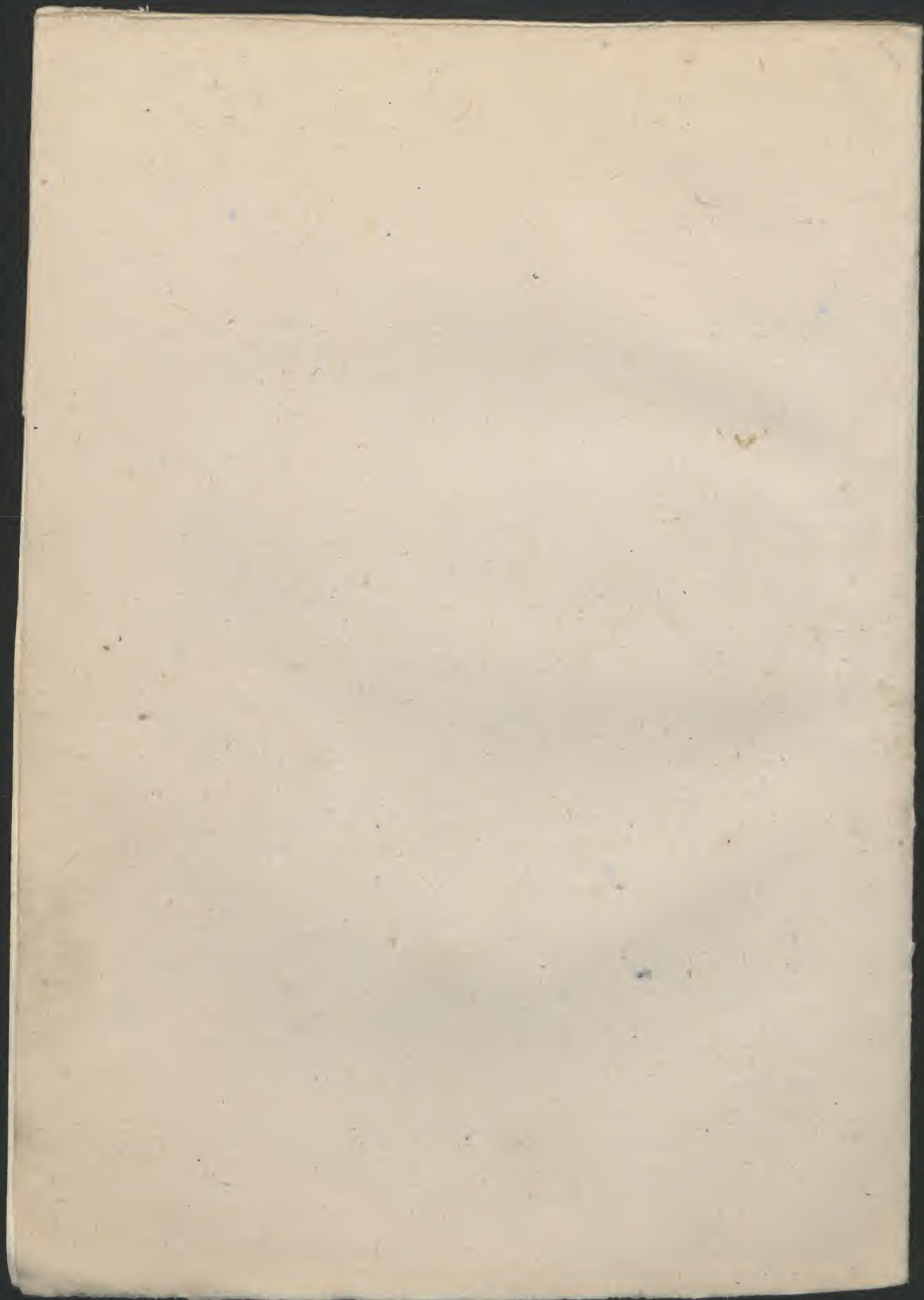
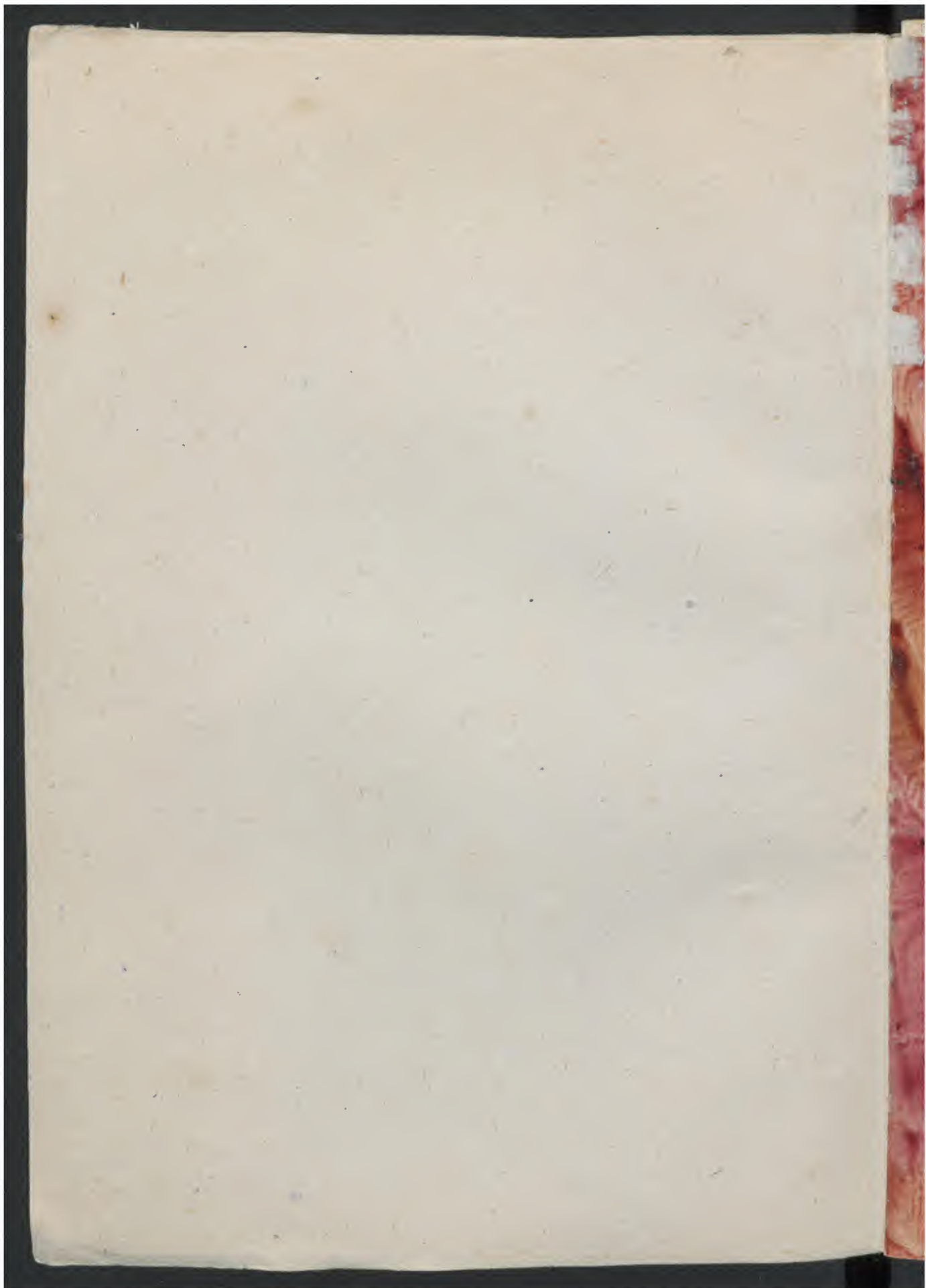

PAMFLET

1414

T 670

CATECHISMVS;

Ofte,

Flamen-spreeckinghe/ ghemaect op den Vrede-handel.

Ghestelt bij Vraaghe ende Antwoorde.

Over-ghezet uyt de Fransoyse / in onze Neder-
duytsche Tale.

Gedruckt in den Jare onzes Saligh-maekers **IESU**
CHRISTI 1608.

1614

74

CATECHISMVS.

One.

Stampt by the

Printers of the

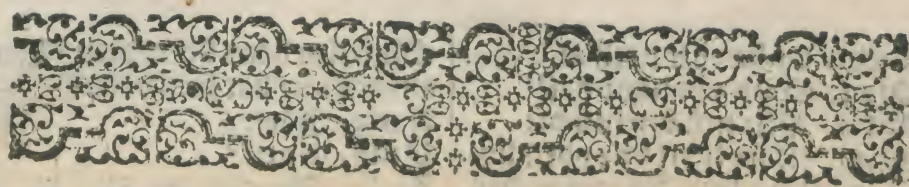
University

of the City of Amsterdam

in the Year 1678

Printed by the

CATECHISMVS,

Ofte

I samen-spreekinghe / gemaeckt op den Crede-handel.

Vraghe.
Iffer een Monarche?
Antwoorde.
Daer isser een die het gheerne
wesen zoude.
Vrag. Hoe is zijnen name?
Antw. Io, el Rey.
Vrag. Wat is dat hoor te Die?
Antw. Hoe? tis een Sanct.
Vrag. In wat Calendrier vint-
men zijnen naem?
Antw. In den Roomschen.
Vrag. Met wat letteren is zijn
name afghemael?
Antw. Met swarte letteren.
Vrag. Isst dan een Sanct son-
der heplighen dach?
Antw. Geenzing / want hy doet
wel meer dan de gemeene heplige.
Vrag. Op wat doch?
Antw. Hy maect zelve heplige.
Vrag. In wat Almanach vint-
men die namen gheschreven?
Antw. In den des Landts.
Vrag. Met wat letteren zijnse
gheteekent?
Antw. Met roode letteren.
Vrag. Waerom met roode let-
teren?

Antw. Io, el Rey heeftse roode
bonnetten ghegeuen.
Vrag. Sijnt dā Cardinalen?
Antw. Jaet.
Vrag. Van wat tijtel?
Antw. Vandes Wels swaert.
Vrag. Du begin ica u te verstaen
hoewel ick van tghesichte van
Edipe niet en ben: Maer dezen
Sanct doet hy geuen mynakele.
Antw. Ja hy zeker.
Vrag. Wat doch?
Antw. Geheel anders als Chris-
tus plach te doen.
Vrag. Hoe dat?
Antw. Christus maecte de bin-
de ziende: ende maect de ziende
blint.
Vrag. Met wat medicijne?
Antw. Met gheelsauffe.
Vrag. Maer desen Sanct van
wat helighe is hy?
Antw. Om a te hebben.
Vrag. Wat is een helighe die ge-
me; u is / ende hy te sijn hier int
particulier. Maer ter gheder-
toren / desen Io, el Rey zoude
hy noch wel mynen Monarche
te worden?

A. ij

Antw.

Antw. Hy hoepet noch al.
 Drag. Gart zyn hope vast!
 Antw. Ghelick den winden:
 Drag. Maer heeft dese pdele ho-
 pe lange by den Spagniaerden
 ghewent?
 Antw. Jase / zedert dat Ferd-
 nandus ende Isabelle de nieuwe
 meerst ontdeckt ende ghebonden
 hebben
 Drag. Wat willen zij daer nyt
 beslupten / dat zij de nieuwe wre-
 relt ontdeckt ende gevōde hebbe?
 Antw. Datse oock vande win-
 nen zullen
 Drag. Dat ware wel gepas-
 diest / dat zoude onghelick beter
 wese dan taelspel: Op liebezegt
 my / wat zeptmen vande Drede?
 Antw. Hy wort ghesmeet.
 Drag. Op wat aembeel?
 Antw. Op den aembeel van
 Vulcanus / den rechten Hebe vā
 Pluto.
 Drag. Dat is een dapper smit.
 Antw. Aen: Hy is al een hoet
 Meester / want hy smiet het yser
 dat wyle heet is
 Drag. Met desen Drede / wat
 zalmen ons g ben?
 Antw. Omnia al.
 Drag. O onghewoonlijcke mil-
 dichheit!
 Antw. Ziet wel toe.
 Drag. Welchesijn d'oorlaecken
 van dese overgroote mildichheit?
 Antw. Twee voornementlijck.
 Drag. Welcke zijn deze?
 Antw. Groten noot en Groot
 bedroch.
 Drag. Welc is hunnen meesten
 noot?
 Antw. Gebreck van ghelt.
 Drag. Wat is zeker een ghroot
 ghebrec / Gode wil dat alle goede

Ghesellen booz behoeden: Iffer
 anders niet dat hem veert?
 Antw. Jaet:
 Drag. Watte?
 Antw. De ghroote quellinghe
 diemieu hem ghedaen heeft op de
 Spaensche Zee.
 Drag. Anders niet?
 Antw. Ja: Oock de schade die
 zolpde booz de natigatie en / zaf-
 ficque / by die van dese Lande op
 Oost-Indien.
 Drag. Wat isser meer inden wre-
 ghe?
 Antw. Sy breefen daemen des-
 ghelicken zoude doen op West-
 Indien.
 Drag. Dat zijn groore saecken
 ende van ghroote consequentie
 booz hunlieden.
 Antw. Ja groot ghenoech om
 de Spaensche Coop-lieden te
 misse van Requiem te doen singe.
 Drag. Is dat al? Hebbese an-
 ders gheen oorzackend.
 Antw. Nocheen.
 Drag. Wat is dat?
 Antw. Sy breefen dat wy wel
 Fransch mocht n worden.
 Drag. Zoude hier de knoop wt-
 ligghe: hier is onraet: Maer de
 Koninck van Brancrich zoude
 hi hier toe wel willen berhaen?
 Antw. Vriendt hij zoude dit
 brocken in swelleghe zonder
 knauwen.
 Drag. Laet ons nu komen tot
 de tweede nootwendichheit: Zou-
 de hy wel van meeninghe wizen
 ons te bedrieg her?
 Antw. In aler manieren.
 Drag. Waerom zoude hy hem
 met bedroch besetpen?
 Antw. Om dat hy ons met een
 Leuwe klau niet en heeft conne
 grijpen.

grijpe/daerom zoude hy ons geer
ne met den Wasse siejt gresselen.
Drag. Waer hy wat middel
meent hy ons te bedriegghen?
Antw. Hy zoecht ons te beo-
veren mitien zoeien broom van
Dyphelt.
Drag. Zal hy dencken dat wy
alsoen in vrpheyt sij?
Antw. Hy zal wel veel eer ghe-
looben dat wy sonder Heere le-
ben/dan dat wy in vrpheyt sijn.
Drag. Wat zal hy meer doe om
ons te bedriegghen?
Antw. Hy sal zoeken onde ons
te voeren verscheppen opvullen en
corruptien.
Drag. Tot wat eynde?
Antw. Om te verwecken in-
wendighe oneensheden.
Drag. Onder wat preterte?
Antw. Zoo onder i deefel der re-
ligie als andere ambitiense pre-
tensien op de gherechtigheden en
preeminentien van de particulie-
re Provintien ende Steden.
Drag. Wien zal hy hier toe ge-
bruycken als principale instru-
menten?
Antw. De ghene die hy zal be-
binden met de gheezucht ghe-
quelt te sijn.
Drag. Wat recepten sal hy ghe-
bruycken om die daer van te ge-
nesen?
Antw. Hy zalse isap van Peru
in ghebruiken.
Drag. Dat is een excellenten re-
cepte ende van grooter kracht/
want sijn gheneest niet alleen de
strecken/maer oock den Doctoren.
Maer wie sal hy daer toe ghe-
bruycken/om sijn voornemen be-
hendichijck in werck te stellen?
Antw. De tweede Synonem

Wergillanum.

Drag. Hoe wordē de booznaem-
ste onder hunlieden ghenamen?

Antw. Jesuwijten.

Drag. Wat Beesten sijn dat?

Antw. Het sij Hyanz.

Drag. Waerom name?

Antw. Om dat sij de stemme hā
den Verder na conter seyen / op
dat sij de Schapen te beter sōde
konnen bedriegghen/ende daer na
te verscherpen

Drag. Wat an lach doen sij?

Antw. Het sijn Vlesch houwers

Drag. Waar van?

Antw. Van d' onnossele sielen.

Drag. Waer aen ziet men dat et
Vlesch houwers sijn?

Antw. Om dat sijn ghemeynlijck
kruwen/er sij doot steken.

Drag. Sijn noemse Vlesch
houwers alle geluck: Maer wat
is eygenlyck te seggen Jesuwijt?

Antw. Dat beteekent even so
viel/als den lasten stront die de

Antichrist ghescheren heeft.

Drag. Hy praet van stront:

Antw. In hun kele

Drag. Waer sijn de Jesuwijten
hier toe bequamer als andere?

Antw. Jase/want hy heb in de
konst om de consciēte van Goot

af te heeren / ende hun ziele daer
van meester te maken.

Drag. Wat maken sij dan van
soodanighe menschen die sij also

ghewonnen hebben?

Antw. Sy maken daer vā Ca-
tholijcken/ van hun geythert.

Drag. Waer wat voordeel sul-
len soodanige Catholijckē meer

hebben als d'andere?

Antw. Zulck voordeel/als Cy-
clops belofte aen Odysseus dat

was/dat hy haest Odysseus soude

worden.

Hyanz
zijn Vles-
te ghege-
neten vā
een an-
paertente
een Lēns
wonne de
Wolven
byna ghes-
te noch
als scha-
delijck/
dat sij
niet alleen
wrede/
maer oock
zeer subtyl
zyn.

worden.

Drag. Maer oft sij eenige personen van credit ende aensien worden/ op de welcke sij niet en konden zeggen/ wat sullen zij die leeren?

Antw. Spaensche Vijgen eten.

Drag. Zyn sij meester van dat spel?

Antw. Jassij in trouwen/sij souden pement wel 45 ende een looppende haets vooz upt gheven/en tspeleken wel winnen.

Drag. Nu om wederom tot de zake te komen / Io, el Rey sal bij avontueren de Peps wel willen handsharen?

Antw. Esijt hem veel te seer.

Drag. Watte?

Antw. Dat hij gedwonge wort zulcken schoonen bup te verlaten.

Drag. Hoe heet dien bup?

Antw. De Welck hoe van Hollandt.

Drag. Zal hij dan pooghen die wederom te krijghen?

Antw. Wel soud' hij niet?

Drag. Om daer toe te gheraken wat sal hij doen?

Antw. Op sal soecken met loofsz alle suspitte wech te nemen/ ende ons wijs te maken dat alle dinc meucken is.

Drag. Wat sal daer upt volgen?

Ant. Hij sal ons soecken te bedriegen met eenen gebeynsden brede.

Drag. Maer hij sal (moghelijck) consciencie maken sijnen eedt te breken.

Ant. Den ge ootē Luander van Roomē sal hem daer van lichtelijck absolveren.

Drag. Heeft hij daer so grooten credit?

Ant. Ja hij/want in sijn conclaue representeert hy den persoon banden eersten heylighen Gesti.

Drag. Maer desen groten Gestendrijver / is hy soo milde met sijn absolutien?

Ant. Ja hij/ ende met sijn benedictien mede.

Drag. Hoe verkrightmen sodanighe absolutien?

Ant. Wils ghevende silver hoorn was ende loot.

Drag. Dat is een frayne Alchemisterno/maer segt my (ic bidt u) vergheeft hyt altemael?

Ant. Ja al waert dat ghy u epgen Moeder ghesoent hadt.

Drag. Maer hoe geeft hy de benedictie?

Ant. Hy maect een Crups met swerdingheren.

Drag. Waer toe is sulc el crups goet?

Ant. Om de vliegghen te verjagen inden Somer.

Vra. Gargantua en heeft noyt van soodanighe remedie gheweten/ anders soude hijse mede ghebruycht hebben. Maer laet ons nu weder keeren tot ons voorgaende propoost van desen ydel brede.

Ant. Ich bens te breiden.

Vra. ghenomen den Koninck van Spagnie hadde wat quaet inden sin / den Eertshertoghe en zal hem hier in niet volghen willen?

Ant. Waeromme?

Vra. Om dat den Eertshertoghe een zeer goeder teren Prince is/ gheluck sijn zeggen.

Ant. De mercrephenē en d'oberbliffelen van zijne goederteren hept zyn te zien bupen de poortē

tot Brussel.

Vra: Wat verstaet gy by bover-
bliffelen?

Ant: De beenderen van de jon-
ghe dochter die hy daer levedich
heest doen begraven.

Vra: Maer die zal metter tijdt
vergeten worden.

Ant: De memorie van een ober-
groote wreede daer bringht niet
haer een eeuwighe gedachtenisse.

Vrag: Maer sij zeggen zelfs dat
het qualijck ghedaen is/

Ant: Ja / daerom : om dat zijt
niet meer doenen mogen.

Vra: Oock mede de Ghe-meente
en zal haer (moghelijck) nu zoo
lichtelijck / als wel in doodleiden
tijden / niet laten bedrieghen / om
dat sij veel quade ontkomen sijn.

Ant: Maer een korte vzeucht/
die teghenwoordich is / doet al-
temet de voorgaende lanchduert-
ghe pijn vergeten.

Vra: Dat is een praetken booz-
den vaek.

Ant: Men poecht ons int slaep
te wieghen.

Vra: Tot wat eynde?

Ant: Om ons alsdan te beter ke-
tenen van een onverbzaerlijck
juck der dienstaerhept ende sla-
bernijge aen de beenen te worpen.

Vra: Waeromme hoortmense
dan spreken?

Ant: De gene die zulcx goet bindē
weten waeromme / ende hebben
hun redenen.

Vra: Wat redenen?

Ant: De groote swaricheid die
daer ontsaen upt donstandiche-
den van een swaren ende lanch-
duerighe Oozloghe.

Vra: Maer de gerechtichept vā
de saecke is een groot behulp der

circoustantie der selver?

Ant: Dat is waer / want de eynde
des Heere en is niet verhoert om
de syne te helpen

Vra: Dewyle men goet gebonde
heest niet henlieden te spreke hoe
salmen dese hondelinghe begin-
nen?

Ant: Laet ons handele als met
soodanighe / die van meeninghe
sijn ende voor hebben ons te be-
drieghen / indien sij konnen.

Vra: Maer wij sullen wel soda-
nighe conditien bedinghen / datse
ons niet en sullen konnen bedrie-
ghen.

Antw: Ick ghebeye mij aen den
Poet Plautum die seyt:

Qui cavet, vix cavet,
Cum etiam cavet,
Et jam cavisse ratus
Sæpius cautor captus est.

Dat is te zeggen:

Die sich wil wachtē booz
bedroch/

En wacht sich nau tem
vullen noch/

Hoewel hy schoon zich
wachter:

Als hy meent vry zyn vā
den strick/

Zoo wort hy noch ghe-
vanghen dic/

Hoe nau hy daer op
achtet.

Vrag.

Vra. Maer zeght mi eynbelijck/
warom heeft den Prince Mau-
ritius sulck misghaghen in desen
Deps?

Ant. Om dat hij die houdt voor
een compact tot dienstbaerheyt
ende slavernij.

Vra. Heeft hij noch eenighe bij-
sondere meer?

Ant. Ja seer groote.

Vra. Welcke doch?

Ant. Om datse zijn Vader ver-
moort hebben.

Vra. O grouwelijcke daet! maer
die ons geerne de Vrede aenpre-
ken soudent seggen dat de toela-
tinge van een absolute Orpheyt/
een groot voordeel waer voor de
staet van dese landen / om ons te
bedrieghen: Ic wil dat lo, el Rey
ons noch wel andere prerogative
toestaen zoude.

Ant. Ja hi.

Vra. Welcke doch?

Antw. Dat wy niet de name van
goede onderdanen zouden verliezen
worden.

Vra. Dat is tselve dat de Grie-
ken niet Alexander de Grootte ac-
cordeerden.

Ant. Dat is waer.

Vra. Wat soeden wy dan heb-
ben?

Ant. Tegroote lot van Brugge.

Vra. Wat was doch dat?

Ant. Niet.

Vra. Wel wat salt dan wesen/
niet/niet/ in materie van de tran-
substantiatie? is soo vrel als

Ant. Iser / vper / blamine / ende
bloet.

Vrag. Voor wien doch?

Antw. Voor de arme Geusen.

Siet dan toe ghy arme Geusen/ Godt wil u
bewaren ende beschermen voor alle
quaet ende bedroch: Amen

Amen.

